

Prievidzský evanjelik

Občasník CZ ECAV Zemianske Kostol'any

apríl 2020 - ročník 1, číslo 1

-SLOVO NA ÚVOD-

Píše Emil Hankovský, zborový kaplán

Ťažká situácia, ale aj vzácna možnosť

Je to už niekoľko týždňov, čo sa spoločne pre mimoriadnu situáciu v našej krajine nemôžeme stretávať osobne pri modlitbách, speve, počúvaní Božieho slova a sviatostiach. Sme izolovanejši. Rodiny sú zavreté spolu v domácnosti. Osobné kontakty sa obmedzili len na nutné minimum. Zovšadiaľ počúvame správy o nakazených, chorých a počtoch zosnulých. Žijeme realitu, ktorú si nik z nás nevedel ani len predstaviť. Všetci na ulici nosia rúška, do obchodov chodíme organizovane a len obmedzenom množstve. Kaviarne, reštaurácie, kostoly, detské ihriská, školy a ďalšie miesta sú zatvorené. Mnohí sa bojíme, čo bude. Či neochorieme, či nás alebo naše deti nevyhodia z práce, či to zvládneme... Aj pre mňa, ako mladého človeka a zároveň otca a manžela, je to veľmi ťažká situácia. No stále verím Pánu Bohu, že On vie, čo sa deje. I keď mám obavy, strach nie je to, čím by som sa nechal ovládať. Verím totiž, že ten Boh, o ktorom čítam v Biblii sa postará o mňa, o vás a i o naše milované Slovensko. Kto vie, možno nás cez túto krízu naučí veciam, o ktorých sme ani

nesnívali. Možno zmení naše postoje a priority a naša spoločnosť sa zmení. Verím, že i pre nás ako cirkev a cirkevný zbor je to čas na to, aby sme si väčšmi vážili vzácnosť spoločenstva, ktoré v zbore máme. A o to viac po skončení mimoriadnej situácie potom ďakovali Bohu za každú príležitosť stretnúť sa, modliť sa a počúvať Božie slovo, prijímať sviatosť Večere Pánovej. Je to príležitosť pre naše rodiny, aby sme sa zhovárali o veciach na, ktoré nikdy nebol čas a prežili spolu vzácne chvíle blízkosti a predovšetkým vzájomného odpúšťania.

Čo s našim cirkevným spoločenstvom?

Dnes sme už zmierení s tým, že nastávajúce veľkonočné sviatky prežijeme len v rodinách a mnohí z nás sami. Napriek všetkému sa na vás chcem obrátiť s nádejou. S nádejou, že celá táto situácia raz skončí a keď skončí, opäť sa zídeme všetci spoločne. Budeme spolu spievať a verím, že so skutočnou radosťou. Budeme oslavovať Pána Boha a tešiť sa zo spoločnej Večere Pánovej. V tejto chvíli nik netuší, kedy to bude. Avšak dovedy zostaňme s nádejou, že ten, kto zvíťazil nad smrťou a hriechmi na kríži a vo veľkonočné ráno vstal z mŕtvych a žije, že Ježiš Kristus má moc aj nad dnešnou situáciou. Dôverujme jeho múdrosti a sile. Verím, že i tento *občasník*, ktorý sa vám dostal do rúk, aspoň malou trochou pomôže

prekonať oddelenosť od spoločenstva nášho cirkevného zboru. V *občasníku* prinášame zopár možností k biblickému stíšaniu sa, ale tiež tu nájdete pastiersky list zboru biskupov ECAV k veľkonočným sviatkom, pár praktických rád, ako si pravidelne robiť domáce stíšenie, či pobožnosť. Nájdete tu aj program evanjelických pobožností v médiách na najbližšie obdobie, inšpirácie k rôznym zdrojom duchovného povzbudenia a ďalšie.

Pastiersky list zboru biskupov ECAV na Slovensku k Veľkej noci 2020

A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postavil sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám! Ján 20, 26b

Milí bratia a milé sestry,

posledné dni, či týždne žijeme za zatvorenými dverami, ktoré sú dôsledkom opatrení proti šíreniu pandémie koronavírusu. Dvere, ktoré nás majú izolovať od iných, aby sme sa vyhli ohrozeniu vlastného života, či sami sa nestali nositeľmi vírusovej nákazy. Dvere, za ktorými mnohí ostali v strachu o svoj vlastný život, ale aj dvere, ktoré sú obrazom zodpovednosti za životy iných. Aj v cirkvi žijeme za zatvorenými dverami našich spoločenstiev a chrámov. I tento pastiersky list nebude po dlhých desaťročiach čítaný v chrámoch, ale bude sa šíriť mediálnymi prostriedkami, ktoré sa stávajú v tejto dobe mostom medzi nami.

Priestor v *občasníku* je otvorený aj vám všetkým, ktorí by ste chceli prispieť, či pozdraviť ostatných v našom zbore. Ak by ste chceli, môžete napísať e-mail na: fara@ecavprievidza.sk alebo poslať list poštou, či zavolať mne na farský úrad 046/548 86 08 a ja si váš odkaz poznačím do ďalšieho čísla, ktoré by sme pripravovali.

Prajem príjemné čítanie. Váš kaplán.

Veľká noc uzatvára dvere pôstneho obdobia, ktoré bolo tento rok v mnohom ojedinelé a jedinečné. Sme donútení zriecť sa našich zaužívaných spôsobov života. Strach o seba a blízkych, ohrozenie života, prijímanie život chrániacich opatrení, spomalenie ekonomických aktivít, až úplné zastavenie sveta, vytvorilo dostatočný priestor k sebareflexii, k prehodnoteniu nášho smerovania, správania sa k prírode, blízkym i k novému hľadaniu Boha v tejto pomínuteľnosti. Mnohí skloňujú slovo „krehkosť“. Sme krehkí, aj keď sa tvárime nezlomne; sme krehkí, aj keď sa cítime neporaziteľne; sme krehkí, aj keď sa vnímame samospasiteľne. Situácia, v ktorej sme sa ocitli, je príležitosťou na precitnutie. Celý pôst aj s tohtoročnými udalosťami nám bytostne pripomína, že v mnohých oblastiach života sme neraz Boha nechali za zatvorenými dverami nášho vnímania aj záujmu.

Dnešná situácia nám veľmi pripomína situáciu po Kristovom ukrižovaní. Evanjelista Ján hovorí o učeníkoch, ktorí sa po Ježišovej smrti ocitli kvôli strachu o vlastný život za zatvorenými dverami, v izolácii, sklamaní z nenaplnených očakávaní, čakajúci na nejasnú budúcnosť. Čo sa stane s učeníkmi, ak ich Majster ostane za dverami ich života? Podliehajú zúfal-

uzdravenie. Iba tí, v živote ktorých sa zrodilo vyznanie: „*Videli sme Pána*“, majú silu stať sa novým a otvoreným spoločenstvom, majú silu otvoriť dvere svojich životov a otvoriť sa službe iným.

A čo je znakom tejto otvorenosti? Život nesúci Kristove rany, prinášajúci obeť, milujúci až do krajnosti. Kristove rany boli dôkazom pre spoločenstvo učeníkov,

stvu, rezignácii, nepokoju, sklamaniu. Čo robí Majster pre ich záchranu? *A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postavil sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!* Bolo veľkou milosťou a novou príležitosťou pre učeníkov, že živý Pán napriek zatvoreným dverám, napriek všetkému, akí učeníci boli, prichádza. Prebodnutými rukami prelamuje priestor, kde už nie je v centre pozornosti zlyhávajúci človek, ale On ako živý Pán! Jeho ruky prinášajú liek uzdravenia, ktorý je zložený z viacerých látok – odpustenie, pokoj, zmierenie. Všetko sa začína po novom, všetko sa začína rodiť z poznania: „*Videli sme Pána.*“ Toho, ktorý bol mŕtvy a ožil, ktorý sa kvôli nám nakazil, aby sa stal človekom nula pre naše

živý a vzkriesený Pán. Ruky, ktoré uzdravovali; nohy, ktoré hľadali, čo bolo zahynulo; hlava a srdce, ktoré v sebe nosili každé stvorenie – tie boli zasiahnuté ranami, aby sme pochopili hĺbku Božej lásky. Jeho ruky sú naša legitimácia,

„občiansky preukaz padlého človeka“. Človeka, ktorý zväzuje ruky láske, falšou a lžou prikrýva pravdu, mocou a peniazmi si obmýva svedomie, či pichľavými slovami vracia späť údery. Kristove rany a stopy po klincoch sú nielen ľudskou, ale predovšetkým Božou legitimáciou. Sú viditeľným znamením Božej odpovede na problém zla a hriechu. Ukazujú Boží spôsob zápasu so zlom, ako sa hriech nezahmlieva, ale berie vážne.

Milí bratia a sestry, dnes celý svet hľadá liek, ktorý by prelomil pandémiu koronavírusu. Sú miesta, kde sa smrť bytostne dotýka rodín aj jednotlivcov. O to väčšie je očakávanie, o to väčšia je potreba. Hľadá sa laboratórium, z ktorého

vzíde nádej pre ľudstvo, ktoré porazí neviditeľného nepriateľa a prinesie nový pokoj do celého sveta.

Posolstvo Veľkej noci je počas tisícročí naliehavé a vždy aktuálne. Golgota je Božie laboratórium, kde sa z lásky zrodil liek – *antivirotikum proti vírusu hriechu*. Kristus sa stal cestou záchrany a uzdravenia tohto zavíreného sveta. Je to cesta prinášania obetí, ktoré lámu putá poviazaností a razia cestu do ľudských srdc. V týchto týždňoch s vďakou myslíme najmä na všetkých zdravotníkov, lekárov, zdravotné sestry, záchranárov, ktorí sa s vypätím všetkých síl postavili do prvej línie v boji so zákernou chorobou. Ich obetavosť zachraňuje mnohých a vlieva nádej na zvrátenie situácie. Myslíme aj na všetkých ostatných obetavých ľudí, ktorí v týchto náročných časoch dokážu priniesť nákup, či podať pomocnú ruku tým najzraniteľnejším. Je čas viac si všímať obetavosť v našich rodinách, na školách, ale aj v cirkvi. Je čas byť vďačnými za ľudí, ktorí sú pre nás darom. Lebo obeťou sme boli zachránení a obetavosťou porazíme nákazu egoizmu. V Kristovi nás Boh neopustil. V Kristovi nás uzdravil. V Kristovi porazil moc zlého a moci smrti. V Kristovi nám otvoril dvere novej budúcnosti presahujúcej hranice časnosti.

Nech aj tohtoročné veľkonočné sviatky, ktoré prežijeme za zatvorenými dverami našich domovov, budú pre nás osobným a bytostným stretnutím so

živým Pánom, ktorému sa ani dnes nič nevymklo z rúk. Kiež by sme aj my mohli vyznať: *Videli sme Pána* - a takto otvorili dvere našich srdc pre nové a živé vzťahy. Svet sa zastavil, aby sme nanovo precitli k poznaniu, kde sme v živote zlyhali, ale zároveň aj poznali moc Božieho uzdravenia. Mnohé končiny sveta počas týchto týždňov zažívajú vzkriesenie k novému životu, obnovenie prírody, návrat života do nehostinného, ľudskou činnosťou zamoreného prostredia. Svet sa mocou vzkriesenia obnovuje k novému životu. Je k tomu potrebné len to, aby sme sa zastavili a prehodnotili svoj rebríček hodnôt. Kiež by sme to videli a prežili aj my v cirkvi, spoločnosti aj v celom svete, a aby vyznanie *videli sme Pána*, bolo cestou uzdravenia a otvorenia dverí v našich vzťahoch.

Prajeme Vám, aby ste aj počas tohtoročných sviatkov Veľkej noci mohli reálne zažiť skúsenosť biblických slov: *A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postavil sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!*

S prianím Božieho pokoja, ktorý prevyšuje každý rozum, ten nech chráni Vaše srdcia a Vaše mysle, aby ste naplnení pokojom Vzkrieseného, stali sa pokojom pre dnešný nepokojný svet.

Peter Mihoč - *biskup VD ECAV*

Ivan El'ko - *generálny biskup ECAV*

Ján Hroboň - *biskup ZD ECAV*

Domáca pobožnosť na 6. nedel' u pôstnu

Kvetná nedel'a (5. apríl 2020)

V prípade, že chcete čítať spolu s pašiami:

1. Úvod: *V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého.*

2. Pieseň ES 99

3. Čítanie paší na Kvetnú nedel' u od „Apoštolský pozdrav“ po „Kázeň Božieho slova“

4. Zamyslenie nad Božím slovom (J 13, 3 - 5) – ako je ďalej v texte

5. Pieseň ES 92

6. Záverečné požehnanie.

Samostatná domáca pobožnosť bez pašii

1. Úvod

V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého.

2. Pieseň ES 90

3. Odriekanie 10 Božích prikázaní:

Aby sme si všetci spoločne pripomenuli zákon Boží, odriekajme spoločne desať Božích prikázaní:

Ja som Hospodin, tvoj Boh ...

4. Zamyslenie nad Božím slovom (J 13, 3 - 5)

S úctou si vypočujme slová Písma, ktoré sú zapísané v evanjeliu podľa Jána 13, 3 - 5: „Ježiš vediac, že Mu Otec všetko dal do rúk a že od Boha vyšiel a k Bohu ide, vstal od večere, zložil rúcho a vezmúc zásteru, opásal sa. Potom nalial vodu do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný.“

Milí bratia a sestry! Dnešná nedel'a nesie svoje označenie – kvetná – na pamiatku slávnostného vstupu Pána Ježiša Krista do Jeruzalema. Vtedy bola Jeho cesta vystlaná kvetmi a palmovými ratolesťami, vtedy Mu ľud volal na slávu. Nejde však len o túto jednu udalosť. Ňou sa iba začína reťazec ďalších udalostí, ktoré cez zajatie, vypočúvanie a mučenie Pána Ježiša Krista vedú až k Jeho smrti. V okamihu, keď Pán Ježiš slávnostne vstupuje do Jeruzalema, má pred sebou už len niekoľko desiatok hodín života. Len niekoľko desiatok hodín stačí na to, aby sa slávne „Hosana“ zmenilo na „Ukrižuj Ho!“

Slová evanjelistu Jána nás vovádzajú do atmosféry poslednej večere Pána Ježiša Krista s učeníkmi. On vie, že čoskoro zomrie, vie, že poslednýkrát stoluje so svojimi blízkymi. Vie, že udalosti už spejú ku koncu a Jeho smrť je

neodvratná. Času je málo, možnosti už takmer žiadne. Človek v takej situácii spravidla podlieha skepse. Len si to predstavme: človek, ktorý dlhodobo na niečom pracuje – vedec hľadá nový liek, umelec píše nové veľdielo, učiteľ učí, stavbár stavia nové domy - zrazu stojí na prahu smrti, od ktorej ho delí len niekoľko hodín. Čo už teraz objaví? Čo už postaví? Koho už čo naučí? Čo neurobil doteraz, už nemá čas napraviť. Je teda koniec a človek je už úplne bezmocný. Avšak nie Pán Ježiš.

To prvé, veľmi pozoruhodné, ba až zarážajúce je slovo, ktoré nám hovorí, že Pán Ježiš má práve teraz všetko v rukách. Nenachádza sa teda v stave záverečnej rezignácie. Nehľadá späť, nerekapituluje čo všetko stihol a čo všetko ešte mohol stihnúť. Práve naopak: vie, že práve teraz ide do tuhého. Vie, že od Boha prišiel, vie, že k Bohu ide a vie, že Božiu vôľu musí plniť až do konca. Prežíva teda rozhodujúce okamihy – okamihy, v ktorých najviac záleží a bude záležať práve na ňom. Okamihy, od ktorých závisí, či bude ľudstvo spasené alebo nie. Dobré vie, že ak On teraz zlyhá, už nikto iný nebude mať šancu spasiť svet a zachrániť hriešnikov. Je fascinujúce, ako sa aj na pozadí zdanlivo bezvýznamných udalostí dejú veľké veci. Pán Ježiš, zdanlivo porazený a zajaťím vrcholne obmedzený vo svojom verejnom účinkovaní a akomkoľvek konaní, práve teraz koná to najdôležitejšie z celého svojho diela.

Druhým zaujímavým poznaním je slovo o tom, ako Pán Ježiš využíva čas, ktorý ešte má. Vie, že poslednýkrát sedí s učeníkmi, vie, že poslednýkrát má možnosť s nimi slobodne hovoriť. Čakali by sme, že im bude prehovárať do duše, dávať im posledné pokyny k ich nastávajúcej úlohe. Dobré to poznáme. Ak rodič odchádza na pár dní z domu, ešte vo dverách má množstvo usmernení pre deti, ktoré zanecháva doma. Pripomína im, aby načas šli spať, nezaбудli vyvetrať, nenechávali zasvietené a mnoho iných rád. Rovnako šéf, ktorý odchádza na dlhší čas a necháva firmu zamestnancom, má pre nich mnoho usmernení. Nečakali by sme to isté aj od Pána Ježiša? Nejakú taktickú poradu? Ved' On o pár hodín zomrie a bude na nich, aby niesli evanjelium do celého sveta. Nie je práve toto chvíľa na to, aby im k tomu ešte dačo povedal?

On však nič také nerobí. Namiesto toho im dáva prikázanie lásky a svoju lásku hneď dokazuje službou, keď berie zásteru a umýva učeníkom nohy. Je to vlastne skutočná taktická porada, ktorá však nehovorí o tom, ako treba ľudí presviedčať, čím ich zaujať, čo im nasľubovať či ako ich zaviazať k viere v Boha. Je to porada, kde Majster dokazuje svoju lásku službou. Učeníci tomu

porozumeli a presne tak v prvej cirkvi aj fungovali. Ich vzájomná láska sa prejavovala vo vzájomnej službe, pomoci i štedrosti. Listy apoštolov sú plné nábádania k vzájomnej službe, pretože práve tak sa má dokazovať skutočná kresťanská láska. Nič viac nie je potrebné.

My si dnes často lámeme hlavu nad tým, ako osloviť čo najviac ľudí. Chceli by sme mať plné kostoly a organizujeme mnoho konferencií a porád, od ktorých očakávame, že nám dajú návod, ako na to. Pritom ten najjednoduchší a najlepší návod dostávame od samotného Pána Ježiša Krista: milovať sa navzájom a slúžiť si. To je to, čo robili prví kresťania a čo zaujalo všetkých, takže sami zatúžili byť súčasťou tohto „tela Kristovho“.

Dnešné dni nám dávajú veľa príležitostí k prejavovaniu lásky a k službe. V časoch, kedy svet zachvátila pandémia novej choroby sme to práve my, kresťania, ktorí môžeme prejavovať lásku blíznym a možno im aj poslúžiť praktickou pomocou. Možno aj v našom okolí je niekto, kto nikoho nemá a uvíta, ak mu urobíme nákup. Možno sa môžeme zapojiť do nejakej dobrovoľnej služby, organizovanej mestom či humanitnou organizáciou. No aj keď sami nemôžeme vyjsť z bytu, možno môžeme zavolať niekomu, kto je tiež doma sám a potešiť ho pekným slovom, priateľským záujmom či sa za blíznym, bratov i sestry a celý svet modliť. Kto iný ak nie my, kresťania, môžeme a máme byť pripravení a ochotní k službe lásky.

Pán Ježiš nám k tomu dnes dáva príklad. On sám ide ešte ďalej, veď to, že umiera za nás a za celý svet je tiež jedna veľká služba lásky – služba dokonalého Božieho Baránka a služba bezodnej Božej lásky. Jeho láska a Jeho služba sú jedinečné a neopakovateľné. My sami sme prijímateľmi tejto Jeho lásky a môžeme Mu preto za to ďakovať. Nemali by sme však ostať len pri tom. Ak sme sami dostali, je na nás, aby sme ďalej dávali. Veď máme v rukách veľa.

Zdanlivo bezmocný Ježiš Kristus na prahu smrti má všetko v rukách. Je chybou, ak sa kresťan či cirkev v dnešnom konzumnom svete vzdáva svojej misijnej služby mysliac si, že aj tak Božie slovo nikto nechce počuť a Pána Ježiša Krista nikto nechce nasledovať. Máme v rukách veľa – máme Božie slovo, máme evanjelium – tie poklady, ktoré uzdravujú, potešujú a posilňujú svet. Nie sme bezmocní a nemáme prázdne dlane. Prichádzajme teda k ľuďom, bratom, sestrám ale aj k opusteným susedom či známym a službou im prejavme lásku, aby tak videli, že patríme Ježišovi Kristovi. Takouto službou vydáme

najlepšie svedectvo svojej viery a ľudia v našej láske budú môcť uvidieť Pána Ježiša Krista a sami Mu možno za našu službu ďakovať. Amen.

Pomodlime sa:

Milosrdný náš Pane a Spasiteľu, Ježiši Kriste, ďakujeme Ti za príklad lásky a služby, ktorý si nám dal, stojac na prahu bolestnej cesty na kríž. Ďakujeme Ti, že Ty sám si nás tak miloval, že si svoj svätý život položil za nás. Prosíme Ťa, odpusť nám, ak sami neraz zlyhávame v prejavovaní lásky a nechce sa nám urobiť niečo pre iných, hoci by sme mohli. Pomôž nám svojím Svätým Duchom a rozhorli nás k láske a službe, aby sme aj v tomto trpiacom svete mohli priniesť iskierku svetla, lásky, pomoci a nádeje niekomu, kto to potrebuje. Prosíme tiež za tento svet a jeho utrpenie. Uzdrav ho, uzdrav chorých, upokoj vydesených, poteš plačúcich a osláv svoje meno, aby všetci videli veľkosť Tvojej moci a slávy. Amen.

Teraz spoločne odriekajme modlitbu Pánovu:

Otče náš, ktorý si v nebesiach...

5. Viera všeobecná kresťanská

Napokon spoločne vyznajme vieru v trojjediného Boha slovami Apoštolského vyznania:

Verím v Boha Otca všemohúceho...

6. Pieseň ES 92

7. Záverečné požehnanie

Prijmite požehnanie:

Sám Pán pokoja daj vám stály pokoj vo všetkom. Pán so všetkými vami! Amen.

Vlastná domáca pobožnosť

Na predošlých stranách ste si možno všimli program domácej pobožnosti. Ide o program, ktorý pripravuje tajomník pre misiu ECAV. Pozostáva z piesní, modlitieb, vyznania hriechov, Božieho slova z Biblie, vyznania viery a slov požehnania. Na základe vyššie uvedenej pobožnosti uvádzam osnovu na použitie na každý deň, na

rodinnú pobožnosť v nedeľu, či počas týždňa. Sú to základné body, ktoré môžeme využívať pri svojich domácich pobožnostiach sami, s rodinou alebo manželským partnerom. Či už k stíšaniu používame nejaké knihy zamyslení (Tesná brána, Chlieb náš každodenný a iné). Samozrejme ide o jednu z možností. Najdôležitejšie nie je držať sa určitého programu, ale hlavne zastaviť sa pri Božom slove alebo modlitbe a venovať čas Pánu Bohu.

Osnova pobožnosti:

1. Oslovenie
2. Pieseň zo spevníka / Žalm
3. Úvodná modlitba
4. Biblický text a zamyslenie
5. Vlastná záverečná modlitba, Otčenáš
6. Vyznanie viery (Apoštolské vyznanie/ Nicejské vyznanie)
7. Pieseň na záver
8. Požehnanie prítomných, ak sme aspoň dvaja a viacerí.

1. Oslovenie

Začíname slovami oslovenia: *V mene Boha Otca, Syna a Duchu Svätého*. Týmito slovami odovzdávame všetku našu činnosť do Božích rúk a zároveň voláme Pána Boha k tomu, aby konal. Aby to, čo budeme pri pobožnosti robiť nebolo o nás, ale o ňom.

2. Pieseň/žalm

Pokračujeme piesňou, alebo čítaním žalmu. Piesne patria k viere kresťanov a sú súčasťou bohoslužby Pánu Bohu už od nepamäti. Všetelijaké hudobné nástroje boli používané v náboženských obradoch počas celej histórie. Nebojme sa spievať si piesne zo spevníka alebo si občas pusťiť i nábožnú pieseň z CD alebo internetu. Alternatívou môže byť i čítanie z knihy žalmov, ktoré sú piesňami a modlitbami, ktoré Židia používali na hudobný prednes. Žalmy môžeme čítať zaradom a po prečítaní (ideálne nahlas) aj rozjímať nad ich obsahom. Žalmy majú rôzne témy, niektoré sú kajúce, niektoré vyjadrujú radosť, iné oslavujú Božie stvorenie a podobne.

3. Úvodná modlitba

Naše modlitby sú intímnu a dôležitou súčasťou nábožného života. Modlitba je rozhovor veriaceho s Pánom Bohom a ako taká má mnoho podôb. Modlitby môžeme hovoriť vlastnými slovami, písať, kresliť... Vyjadrovať svoje myšlienky a pocty Pánu Bohu. Vyznávať svoje hriechy, prosiť i ďakovať Pánu Bohu. V úvodnej modlitbe by sme najprv mali Pána Boha privítať, ďakovať mu, prosiť ho najmä o zrozumiteľnosť biblických slov a jeho oslovenie do dňa, ktorý máme pred sebou. Ak sa stíšujeme k pobožnosti večer, môžeme ďakovať za veci, ktoré sme prežili. Pri modlitbách ide o naše vlastné slová hovorené Pánu Bohu. Ak sa stíšujeme sami, hovorme v nich za seba. Ak sme pri modlitbe viacerí a modlitbu hovorí jeden (napríklad otec, alebo mama), modlíme sa v mene všetkých (v 1 os. množného čísla – my). K úvodnej modlitbe môžem použiť aj obľúbenú modlitebnú knižku alebo modlitby na ráno a večer zo zadnej časti evanjelického spevníka. Ak ide o domácu pobožnosť v nedeľu alebo sviatok, keď sme sa sami alebo ako rodina nemohli zúčastniť služieb Božích v kostole, pre chorobu, vzdialenosť alebo mimoriadnu situáciu, ktorá nám zavrela kostoly, v spevníku je v zadnej časti i *Modlitba tých, ktorí nemohli prísť do kostola* a tiež modlitby k jednotlivým sviatkom. Ak domácu pobožnosť robíme v rodinnom kruhu, v tomto bode je vhodné vyzvať zúčastnených členov rodiny, aby povedali, za čo sú alebo boli v ten deň (uplynulý týždeň) vďační, čo ich potešilo, čo ich zarmútilo.

Potom sa za vyslovené môžete spoločne modliť, ďakovať i prosiť.

4. Biblický text a zamyslenie

Výber biblického textu je otázkou v prípade, že k stíšaniu nepoužívam knihu zamyslení (Tesná brána, Chlieb nás každodenný, a iné). Najjednoduchšie je vybrať si niektorú biblickú knihu a z nej sa stíšiť nad jednou perikopou (časť biblického textu oddelená podnadpisom) alebo kapitolou, niekedy pri hutnom texte stačí aj zopár veršov. Alebo použijeme nejaký predpísaný systém (tzv. perikopický systém), v ktorom sú texty prispôbené i obdobiu cirkevného roka.

Odporúčame používať knihu zamyslení na každý deň. Ak nemám práve k dispozícii aktuálnu na rok 2020, môžete použiť aj staršiu. Prípadne si môžete vypočuť ľubovoľnú nahrávku kázne z internetu, či vyhľadať kázeň, ktorú k danej nedeli alebo príležitosti už pripravil niektorý evanjelický farár a zverejnil ju na internete (možné inšpirácie v článku: *Niektoré dobré zdroje na inšpiráciu a povzbudenie evanjeliom*, strana 20). Ak ste sa rozhodli o vlastné zamyslenie nad textom, môžete použiť metódu Lectio divina, ktorú opisujem nižšie v článku *Ako čítať Bibliu osamote* na strane 11.

5. Vlastná záverečná modlitba, otčenáš

V tento modlitbe je priestor pre nás ďakovať za Božie slovo, za to, že sme ním boli oslovení. V tejto modlitbe prosíme za potreby, za veci spojené z predošlým výkladom, prosíme za iných ľudí a ich potreby a životné príležitosti. Na záver záverečnej modlitby je dobré sa modliť aj modlitbu Pánovu – *Otčenáš*.

6. Vyznanie viery

Apoštolské vyznanie viery poznajú kresťania naspamäť, aspoň sa to očakáva u všetkých confirmovaných. Text nájdeme aj v evanjelickom spevníku. Apoštolské vyznanie viery nie je jediným spoločným kresťanským vierovyznaním. V Evanjelickom spevníku nájdete vytlačené (alebo vložené) aj Nicejsko-konštantínopolské vierovyznanie. Z času na čas je dobré si ho prečítať a možno zo záujmu aj jeho znenie porovnať s tým známym apoštolským. Vyznanie viery nás okrem iného orientuje v základných bodoch kresťanskej vierouky a pomáha aj pri biblickom štúdiu vedieť pomenovať základné pravdy, poznať základné súvislosti (kto je Ježiš, kto je Duch Svätý), ktoré biblický text podáva. Ak vo vyznaní napríklad hovoríme, že veríme v odpustenie hriechov a práve čítame biblický text o odpúšťaní, i samotné odriekanie kréda v nás znovu rozozvučí ozveny textu a jeho posolstvo do života.

7. Pieseň na záver

Kreativite sa medze nekladú a rovnako aj táto pesničková časť pobožnosti môže mať rôzne podoby. Spev zo spevníka, čítanie textov piesni, či žalmov, počúvanie nahrávok piesní, stíšenie pri inštrumentálnej hudbe. Pri rodinnej pobožnosti vrelo odporúčame aj spoločný spev. Nemajte strach z počiatočnej kostrbatosti ak by vám to nešlo. Spievajte nápevy, ktoré poznáte.

8. Požehnanie prítomných

Požehnávať patrí k výsadám kresťanov. Nie je to úloha len ordinovaných v cirkvi i keď k nim to bezpochyby patrí. No požehnávať máme v každom úrade,

ktorý zastávame. Otec svoju rodinu a deti, vedúci svojich podriadených, brat vo viere iného brata vo viere. Požehnávame biblickými citátmi vhodnými k príležitosti. Slová požehnaní môžu byť aj takéto: - *Milost' Pána Ježiša Krista, láska Božia a účasť Ducha Svätého so všetkými vami! Amen.* Alebo: - *Pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Ježišovi Kristovi.* Alebo ako uvádza aj domáca pobožnosť vyššie: *Sám Pán pokoja daj vám stály pokoj vo všetkom. Pán so všetkými vami! Amen.* Pri požehnávaní pamätajte: nebojme sa toho. robme to s úprimnosťou. Vhodné je to najmä ak sme zídnení aspoň dvaja či traja -> Žehnať si navzájom. Najjednoduchšia forma požehnaní je to, čo

robujeme na záver našich bohoslužieb, keď si podávame ruky a prajeme si Boží pokoj.

Na záver

Využime čas pôstu a naučme sa to-muto novému zvyku v našich rodinách. Ak to už robievate, môžete sa inšpirovať niektorými prvkami a skúsiť nimi obohatiť vami zabehnutý spôsob. Len sa stretajme spolu k modlitbám. Nech nežijeme vierou len v kostole, či navonok, ale aj skutočne, v srdciach i rodinách.

Ako čítať Bibliu osamote - možno novým spôsobom?

Biblia je vzácna kniha. To uzná každý, kto ju už niekedy držal v ruke. Vzácna je nie len pre dobu vzniku a to, že ide o tzv. "svätý spis jedného zo svetových náboženstiev". Je to vzácna kniha, lebo sa prihovára každému človeku v jeho životných situáciách a okolnostiach celkom jedinečne a osobne. Nerobí to samozrejme žiadna kniha sama o sebe, ale prostredníctvom nej raz v čase a priestore – jazykom a pisateľom zachytenými slovami Božími.

Ako sa pustiť do takéhoto diela? Môžeme sa pýtať... Odpovedí by mohlo byť veľa. Všetky pomôcky, rady a spôsoby však majú jedno spoločné. To slovo nabádajú prijímať s vierou. S dôverou, že bolo napísané aj pre teba.

V cirkvi často opakujeme, že Bibliu je treba čítať každý deň. Keďže naše telá sýtíme jedlom každý deň alebo vždy, keď sa to dá, naše vnútro potrebujeme sýtiť tiež. Myslíme srdce, myslíme dušu. Obzvlášť je to dobré v čase, keď prežívame obdobia ako je pôst alebo advent. Obdobia, ktoré nás pripravujú na zásadné udalosti v živote Pána Ježiša.

Kresťania vo svete a v rôznych cirkvách poznajú jeden jednoduchý spôsob, ako čítať Bibliu každý deň, ako sa nechať Slovom Božím osloviť. Ako ho predčítať, ako ho prijať. Tento spôsob sa nazýva **Lectio Divina** (podrobnosti iste vygooglite).

Jednoduché zastavenie sa s Bibliou v ruke:

1. **Statio – ZASTAV SA**

Vyhrad' si niekoľko minút z tvojho rána, či obednej pauzy alebo niekedy večer, hlavne sa počas svojho dňa zastav a stíš. Otvor Bibliu v mobile či v kniznej forme a stíš sa.

2. **Lectio – PREČÍTAJ TEXT**

Vyber si text. Môžeš čítať postupne niektorú biblickú knihu, otvoriť náhodne alebo ísť podľa nejakého systému. Keď budeš čítať, ideálne je byť na mieste, kde môžeš čítať nahlas. Pretože, keď čítame len očami, mnohé veci paradoxne aj v obsahu textu prehliadneme. Viera je z počutia! A nie je to len novozmluvná fráza. Text si prečítaj aj dva razy, tak, aby ti rezonoval v ušiach.

3. **Meditatio – UVAŽOVANIE NAD TEXTOM**

Zahl'ad' sa na text, ktorý máš pred sebou. Všimaj si, čo ťa upúta ako prvé, fráza, veta či slovo. Tvojou úlohou nie je vyložiť text ako teológ. *Lectio Divina* je tu na to, aby si sa stíšil a nechal slovo Božie v Biblii hovoriť k tebe. Uvažuj, čo z prečítaného textu sa ťa nejakým spôsobom dotýka alebo týka. Pýtaj sa prečo. V tomto bode si môžeš myšlienky aj zapisovať do zápisníka. Výhodou je, že počas dňa sa k poznámkam môžeš vracat', ak ich nosíš niekde so sebou alebo si ich značíš do smartfónu. (Otázky k uvažovaniu napríklad: *Ktoré slová alebo frázy ma na texte zaujali? Prečo ma zaujali práve ony? Do akej mojej situácie alebo skúsenosti prehovára prečítaný text? Čo sa v texte dozvedám o Bohu a jeho činoch? Čo sa dozvedám o človeku a činoch? a pod.)*

4. **Oratio – MODLITBA**

Keď sa prúd tvojich myšlienok po chvíli spomalil a ty si si už aj zapísal niekoľko slov či viet, je čas reflektovať svoju skúsenosť s biblickým textom a svoje očakávania, obavy aj vd'aky a oslavu Boha v záverečnej modlitbe. Modlitba môže byť hovorená tebe najmilším spôsobom a formou. sediac, kľáciac, stojac, potichu, nahlas, spevom, akokoľvek.

5. **Contemplatio – TICHU, PREBÝVANIE, POĎAKOVANIE**

Po modlitbe je dobré zostať ešte rozjímať – nechať v sebe myšlienky doznieť. Nezapísať si už žiadne poznámky, ale v modlitbe ďakovať Pánu Bohu za jeho slovo, povzbudenie, napomenutie, za čokoľvek, čo pri tomto *Lectio Divina* odhalil o tebe samom. Poďakuj sa Bohu za prežitú príležitosť. Ukončiť môžeš "*Otčenášom*".

6. **Actio – SKUTOK, ČIN**

Naša viera nie je len vnútorná a duchovná záležitosť. Biblia nás na mnohých miestach nabáda k akcii, k činom k láske, k odvahe, k misii. Nechajme sa viesť Božím slovom do akcie. Od čítaného a počúvaného k realite a skutkom.

Nie je to jediný spôsob čítania Biblie. Ak chceš Bibliu študovať, existujú mnohé pomôcky, odborné výklady, či slovníky. Podstatou *Lecio Divina* je, aby sa nás Božie Slovo dotklo v tej danej chvíli a my sme ním povzbudení mohli kráčať životom počas dňa ďalej.

Autor: Emil Hankovský, Zdroj: www.sozmyslom.com

Význam nedele

Nedel'a je najstarším kresťanským sviatkom. Starším ako Veľká noc, ktorá je najstarším z veľkých sviatkov kresťanstva. **Pôvodne mala iný názov.** Kresťania nedeľu volali **Deň Pánov** (Zjavenie 1, 10), lebo **Pán Ježiš bol vzkriesený v nedeľu** – v prvý deň po sobote (Matúš 28, 1 – 7).

Nedeľu necharakterizovalo, že sa „nedelá“ – nebola vždy dňom pracovného pokoja. V židovskom kalendári bola obyčajným, pracovným dňom. Rimania ju zasvätili bohovi Slnka, kresťania Ježišovi Kristovi. Pre kresťanov bola nedeľa Dňom Pánovým. Na službách Božích sa stretávali skoro ráno pred odchodom do práce, alebo večer – po skončení práce. Až r. 321 cisár Konštantín vydal zákon, ktorý určil **nedeľu** za deň **pracovného pokoja**.

Na rozdiel od veriacich v prvotnej cirkvi, máme kostoly, máme deň pracovného pokoja, máme aj náboženskú slobodu. Raní kresťania dlho nič z toho nemali. Napriek tomu nedeľu verne svätili ako Deň Pánov. **To, že Spasiteľ Pán**

Ježiš Kristus vstal z mŕtvych v nedeľu, kresťania prijali ako najzásadnejšiu udalosť dejín sveta. Pre veriacich v Krista sa svet od tejto nedele stal iným svetom.

Aj **zoslanie Ducha Svätého sa udialo v nedeľu.** Nedeľa – deň Pánovho vzkriesenia (po rusky: *воскресенье* – *vzkriesenie*) i deň zoslania Ducha Svätého – chce byť aj pre nás Deň Pánov.

Nedeľa nie je to isté, čo v Starej zmluve sobota (šabbat). Židovská sobota predstavovala v sedemdnovom týždni jeden deň oddychu, ktorý veriacim poskytoval možnosť venovať sa duchovným veciam. Sobotu Židia vnímali ako veľký **Boží dar ľudstvu.** Celá biblická správa o stvorení (1. Mojžišova 1. kap.) je koncipovaná na modeli 7 dní týždňa – práve kvôli jeho poslednému dňu, sobote. Vtedy má stvorenstvo oddychovať od svojej práce a **posväcovať sa – vnútorne očistiť, zdokonaľiť svoj vzťah k Bohu Stvoriteľovi.**

V úlohe posväcovať sa, vnútorne očistiť, zdokonaľiť svoj vzťah k Bohu, nedeľa nadviazala na sobotu. Prijmeme nedeľu ako deň, keď sa máme zastaviť, dať si stopku (naznačuje to aj kalendár – nedeľu v ňom svieti červenou

sťa semafor). Obrazne povedané, v ne-
deľu **máme zájsť na pravidelnú „ser-
visnú prehliadku“** do „Božej opra-
vovne“. A zároveň **na Božiu „čerpaciu
stanicu“** – nabrat' potrebnú energiu pre
ďalší úsek cesty pred jazdou novým týž-
dňom života.

V dávnom Babylone sa lekári mali
vystríhať určitých činností vždy v 7., 14.,
21. a 28. deň v mesiaci. Tieto dni vraj pri-
nášali nešťastie. V starozmluvnom
Božom ľude však nebol dôvodom sväte-
nia dňa odpočinku – upustenia od práce
– strach z nešťastia. V Izraeli boli 2 dô-
vody svätenia dňa odpočinku:

**(1) Božia radosť z diela stvore-
nia:** „*Boh videl všetko, čo učinil, a hľa, bolo
to veľmi dobré*“ (1. Mojžišova 1, 31). „*Za
šesť dní utvoril Hospodin nebesá i zem,
more i všetko, čo je v nich, a siedmy deň od-
počíval; preto Hospodin požehnal deň
sviatočného odpočinku a posvätil ho!*“ (2.
Mojžišova 20, 11)

**(2) Pripomínanie si ľudskej ra-
dosti,** ktorú prežíval Izrael pri **vyslobo-
dení z egyptského otroctva.** „*Pamätaj,
že si bol sluhom v Egypte, a Hospodin, tvoj
Boh, ťa vyviedol odtiaľ mocnou rukou a
vystretým ramenom. Preto ti Hospodin,
tvoj Boh, prikázal zachovávať deň sviatoč-
ného odpočinku.*“ (5. Mojžišova 5, 15)

Túto dvojitú radosť má obsahovať aj
nedeľa – služby Božie: nemá chýbať **ra-
dostná oslava Boha za to, že nás v Kris-
tovi učinil novým stvorením** (2. Korint-
ským 5, 17), **ani ochota dať sa Bohu
posvätiť, vnútorne očistiť, zdokonaľiť
svoj vzťah k Pánom – ved' On nás vy-
slobodil z otroctva hriechu, aby sme sa**

**stali Jeho nástrojmi v službe blíž-
nym.**

V Starej zmluve sa sobota sa dostala
do zbierky Božích prikázaní ako symbol a
podmienka existencie Božieho ľudu. Ob-
zvlášť v čase, keď Boží ľud žil v po-
dručí nepriateľov, pevne veril, že ak Iz-
rael ako celok poctivo zachová čo aj len
jediný šabbat, bude vyslobodený z rúk
nepriateľov. Znalci zákona sa snažili
množstvom predpisov stanoviť, čo je v
sobotu dovolené a čo zakázané. **Z dňa ra-
dosti, slobody, odpočinku stal po-
stupne stal deň mrzutosti a ťažko zne-
siteľné bremeno. Nedodržiavanie so-
boty sa trestalo až smrťou.** V tomto
ohľade nedeľa nie je to isté, čo sobota v
Starej zmluve. Keď nedeľu nesvätíme,
keď nejdeme na služby Božie, nie sme po-
trestaní fyzickou smrťou, no trestáme sa
sami. **Odmietaním služieb Božích to-
tiž duchovne odumierame** a – možno
nevedomky – **pretíname korene, ktoré
nesú „strom nášho duchovného žitia“.**

**Sobota bola prvým úplným dňom
života človeka. Odpočíval v spoločen-
stve so svojím Stvoriteľom** (1. Mojži-
šova 1, 27 a 31; 2, 2 – 3) Bohom, ktorý v
siedmy deň svoje dielo zavřil. Toto, že
v **odpočinku s Bohom nachádzame po-
svätenie: vnútorné očistenie, radosť,
pokoj, zmysel svojho bytia – to má ne-
deľa spoločné so starozmluvnou so-
botou.** No raná kresťanská cirkev, po-
slušná odkazu Pána Ježiša, sa prestala na
Starý zákon, jeho príkazy, na ich prísne
dodržiavanie, pozerat' ako na záväznú
pre spasenie. To bolo potrebné, kým ne-
prišiel Kristus. Ježiš však zákon naplnil,
práve preto sa z neho nemôže stratit' ani

čiarka, a namiesto toho provizória, ktorým zákony vždy sú, dal nový zákon, zákon lásky. A kto je v Kristovi – veriaci v Krista je „novým stvorením“ (2. Korintským 5, 17). **Za jeden zo symbolov nového stvorenia v Kristovi si kresťanská cirkev zvolila nedeľu.** Bol jej ponechaný onen úžasný stvoriteľský zámer pre všetkých ľudí. Ak svet pripodobníme k atmosfére znečistenej „smogom“ stresu, **nedeľa ako deň odpočinku a deň služieb Božích je „prívodovým potrubím“, ktorým k nám v osobitnej miere prúdi svieži Boží (vz)DUCH, Jeho občerstvujúca energia.**

Nedeľa – služby Božie sú pozvaním: dať sa vnútorne očistiť, zdokonaľiť svoj vzťah k Bohu, zastaviť ako auto na parkovisku – ale bez záväznosti zákona. Lebo keď patríme Kristovi, nik nás nebude súdiť podľa zákona pre zachovávanie nedele, soboty, či iných dní. Ak by áno, každý z nás by dopadol ako „zlorečený“. Budeme súdení podľa toho, ako – či vd'áčne alebo nevď'áčne – sme odpovedali na milosť a lásku zjavenú v Spasiteľovi Kristovi. Ak by sme chceli nedeľu klásť pod zákon – pod Božie prikázanie, potom by mali pravdu tí kresťania, ktorí svätia sobotu. Lenže potom ideme za Krista, do Starého zákona. Veríme, že väčšina kresťanstva má pravdu, keďže tak neurobila – svätí nedeľu. **Každá nedeľa nám pripomína Ježišovo víťazstvo nad smrťou a narodeniny cirkvi (zoslanie Ducha svätého).**

Zvečnelý brat farár Ján Bohdan Hroboň napísal: *Ak je však nedeľa pre nás symbolom, ktorý poukazuje na Krista a ak si cirkev na nedeľu určila svoje*

stretnutia, hlavnú zvesť Božieho slova, spoločenstvo bratov a sestier, potom, keď som kresťan, tak to rešpektujem. Ak nie, tak ignorujem predovšetkým nie nedeľu ako takú, ale kašlem práve na to, čo (ona) symbolizuje a čo ju napĺňa. Svedčím tak nie o svojej láske ku Kristovi a k cirkvi, ale o tom, že mi Božie slovo, duchovná rodina, to, aby sa môj charakter čo najväčšmi podobal Božiemu charakteru a duchovný rast, môžu byť ukradnuté.

Nedeľa sa stala symbolom nového stvorenia, najmä pre dve nesmierne dôležité veci, bez ktorých by nebola cirkev cirkvou: pre **Ježišovo vzkriesenie**, ktoré sa stalo v nedeľu ráno a pre **zoslanie Ducha Svätého**, ktoré sa udialo tiež v nedeľu. Bez Kristovho zmŕtvychvstania a bez pôsobenia Svätého Ducha by kresťanská cirkev stratila zdroje svojej existencie. **Cirkev, ktorá nie je otvorená vanutiu Božieho Ducha, v ktorej ľudia žijú tak, ako by Ježiš bol len významnou, no mŕtvou historickou postavou, by zasypala prameň, z ktorého žije.**

S Bohom máme žiť denne. Pán odpočinutie neviaže na jeden deň v týždni (Rímskym 14, 5 – 6), sťa by iba tento deň bol svätý (oddelený – venovaný Bohu), ako by sme mali sme len raz za týždeň žiť poctivejšie, pravdivejšie, kým v iné dni nie. **No nedeľa je Dňom Pánovým, Božím darom, od Pána darovaným priestorom, keď nám chce byť Ježiš obzvlášť blízko, slúžiť nám na službách Božích svojím slovom, sviatosťami, skrze spoločenstvo bratov a sestier vo viere. Tým všetkým je chránená a posilňovaná naša láska k Pánu**

Bohu a služby Božie nám pomáhajú vyjadriť ju, prijať ju, povedať jej naše „áno“ (Bengt Pleijel).

Nedeľa stavia hrádzu proti takej „zbožnosti,“ ktorá je zameraná iba na seba. Už spomenutý J. B. Hroboň tvrdil, že **nedeľa je „najpotrebnejšie parkovisko v zhone a rýchlej jazde celého týždňa“**. Napísal: „Dobré parkovisko potrebujú všetci. Všetci sa musia aj zastaviť, občerstviť, oprášiť, rozhybať, nanovo zorientovať, či si nepomýlili smer a vôbec pozrieť sa na svet inak ako „spoza volant““.

Je nemálo tých, čo povedia: „O Boha sa nezaujímam.“ Podstatnejšie však je, že **Pán Boh sa zaujíma o nás**. Nik z nás nie je Bohu taký vzdialený, aby sme k Nemu nemohli prísť, no nie sme pred Ním ani takí dobrí, aby sme k Nemu prísť nepotrebovali. Prichádzajme preto radi na služby Božie, **pozrieť sa v spoločenstve pri Pánovom slove a stole na svet inak ako „spoza volant“**. Premýšľať: Čo je pre mňa vskutku dôležité? Aké sú motívy môjho počínania, kam ono smeruje? Čo v ňom

treba napraviť? Porozumieť, že **moja hodnota nespočíva** v tom, čo dokážem v práci, aký som dobrý, skvelý, uznávaný..., ale **v tom, čo mi Pán dáva zo svojho milosrdenstva**: Jeho lásku, odpustenie, prijatie, dary Svätého Ducha. **Nedele sú s' a by „čerpacími stanicami“, na ktorých sme „kupovať zadarmo“** (Izaiáš 55, 1 – 2), načerpať potrebnú energiu pre ďalší úsek cesty.

Každá nedeľa je aj smerovníkom k odpočinku pripraveného nám Bohom. Tešíme sa nie len na chvíle pracovného voľna, dovolenku, dôchodok, ale na „večnú nedeľu“, na život vo večnej Pánovej blízkosti. **Nedeľa je malou ochutnávkou z nej**. „Zostáva teda odpočinok ľudu Božiemu. ... Snažme sa teda vôjsť do tohto odpočinku.“ (Židom 4, 9 . 11a).

(s použitím myšlienok autorov: Ján Bohdan Hroboň, Bengt Pleijel, Luděk Rejchrt)

Autor: Martin Šefranko, zborový farár, CZ Bratislava Legionárska. **Zdroj:** www.ecav.sk

Význam Služieb Božích

Chodievať či nechodievať do kostola – na služby Božie?

Istý človek mienil, že vraj je nezmysel, aby človek chodil do kostola každú nedeľu. Uviedol: „Do kostola som chodil viac ako 30 rokov, počas tej doby počul asi 2000 kázni, no neviem si spomenúť ani na jedinú z nich – o čom bola. Som presvedčený, že chodiť do kostola je strata času.“ Tento svoj názor uverejnil v diskusii na sociálnej sieti. Dostal naň rôzne reakcie, aj nasledovný komentár: „Viac ako 30 rokov som ženatý. Moja manželka mi za ten čas uvarila približne 10 000 jedál. Hoci je to veľa, neviem si spomenúť, aké jedlo som mal pred týždňom či dvomi. No jedno viem s istotou: všetky mi dodávali potrebnú energiu, aby som mohol pracovať. Keby mi moja manželka zdravo nevarila –

bol by som dnes chorý a možno aj telesne mŕtvy. Keby som nechodil do kostola načerpať zdravie a silu pre ducha; bol by som dnes už duchovne mŕtvy!”

Asi ani my si nepamätáme, čo sme jedli pred týždňom či dvomi. Podstatné je, jedávame zdravé potraviny, aby sme mali silu a boli zdraví.

Dôležitejšie ako všetko si z kázne zapamätať je, aby Božie slovo pravidelne sýtilo nášho ducha – ako jedlo sýti naše telo. Hoci, niečo si zapamätať, sa snažme. Inak by sme len sotva vedeli aj konať podľa Božieho slova. Biblia blahoslaví – považuje za toho, kto je na tom dobre pred Bohom – nie zábudlivého poslucháča Božieho slova, ale toho, kto podľa počutého slova koná – je jeho činiteľom (por. Jakub 1, 22 – 25; Lukáš 11, 28).

Niektorí ľudia nosia náramok so skratkou WWJD, teda: **Čo by** na mojom mieste (v danej situácii) **robil Ježiš. Pán Ježiš pravidelne chodieval na bohoslužby. Byť kresťanom značí nasledovať to, čo robil Ježiš.** „Tak prišiel aj do Nazareta, kde bol vychovaný, a podľa svojho zvyku vošiel v deň sobotný do synagógy a vstal, aby čítal.“ (Lukáš 4, 16) Pre Ježiša bola sobotná návšteva synagógy (v dnešnej reči: účasť na nedeľných, či sviatočných službách Božích) takou samozrejmosťou, že v Biblii čítame dokonca o zvyku. Slovo „zvyk“ zaváňa negatívne – povrchným formalizmom. Z hriechnej povrchnosti a formalizmu by sme Pána Ježiša upodozrievali zbytočne. Veď „On nikdy hriechu neučil“ (1. Petra 2, 22; 2. Korintským 5, 21; Židom 4, 15). Sú však aj dobré zvyky. (Napriek, keď sa denne umývaš, máš vyššiu šancu oženiť sa.) **Podľa Ježišovho počínania k dobrým zvykom patrí i pravidelná účasť na službách Božích. Keď si tento dobrý zvyk osvojíme, správame sa, v tomto ohľade, ako Ježiš.**

Keď kresťanstvo znamená nasledovať Krista, Ježiš na otázku: **Chodievat' alebo nechodievat' do kostola (na služby Božie)?** odpoveď jednoznačne znie: **Chodievat',** lebo, keby sme tak nekonali, trpeli by sme duchovnou podvýživou.

Theodore Roosevelt (v r. 1901 – 1909 americký prezident) zostavil zoznam dôvodov, prečo by človek mal chodiť do kostola. Spomína v nich mimo iného: súdržnosť komunity, pestovanie zodpovednosti za druhých, svätenie nedele (Pánovho dňa), inšpirujúce kázne, spievanie, či stretávanie sa s fajn ľuďmi. – To všetko je pravda, no neuviedol **to najdôležitejšie: – Toho, kvôli komu na službách Božích schádzame. Je ním Ježiš Kristus. On nám kázal opakovanie si pripomínať obeť Jeho lásky (Večeru Pánovu).** „Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, a keď dobrorečil, lámal a riekol: *Vezmite, jedzte, toto je moje telo, ktoré sa za vás vydáva; to čiňte na moju pamiatku!* Podobne po večeri (vzal) aj kalich a riekol: *Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi: to čiňte, kedykoľvek budete piť, na moju pamiatku!*“ (1. Korintským 11, 23 – 25): **Kvôli Ježišovi samému – to je najdôležitejší dôvod, prečo sa zúčastňovať služieb Božích. Na nich nám náš Pán Ježiš slúži.** Dáva nám vo Večeri Pánovej samého seba.

V období reformácie sa Večera Pánova (VP) prislúhovala každú nedeľu. V časoch protireformácie len párkrát do roka. Tak sa nám, evanjelikom, **z VP stal namiesto chleba na cestu nového týždňa, len akýsi „sviatočný zákusok“.** Vytratilo sa nám

povedomie, že **ak vo Večeri Pánovej dostávame dar Kristovho tela a krvi – treba, aby sme boli telesne prítomní.**

Za možnosť, že smieme byť novým stvorením platil Pán Ježiš svojou obeťou. Zvest' o nej nám prináša cirkev. **Človek neuverí sám. Viera nie je iba subjektívna vec. Jej predpokladom je spoločenstvo veriacich, zhromaždené okolo Pána Ježiša Krista – kázania Jeho slova a prisluhovania a sviatostí.**

Kto mieni: „**Viera v Boha áno, ale cirkev (služby Božie) nie**“, tomu je potrebné s láskou vysvetľovať, že **ide o falošný názor**, ktorý nemá biblickú oporu; **ide o pestovanie vlastného, nepravdivého náboženstva.**

Raní kresťania svätili nedeľu ako Deň Pánov účasťou na službách Božích. Zotrvali v spoločenstve, spolu počúvali Božie slovo (apoštolské učenie), modlili sa a prijímali Večeru Pánovu (lámali chlieb) – Skutky 2, 42. Práve sviatosti – krst a Večera Pánova vylučujú necirkevné kresťanstvo. Pán Boh nám dal sviatosti ako viditeľné slovo, ktorým nás chráni voči dnes módnemu, no ničivému individualizmu, tvrdiacemu: Veriť, modliť sa môžem aj bez cirkvi, bez služieb Božích, bez sviatostí... – Naozaj? Zaiste, sú neštandardné situácie, keď to tak je. Napr. jeden z mužov, ktorých ukrižovali s Ježišom nebol ani pokrstený a šiel do raja (Lukáš 23, 39 – 43). Neprehliadnime, že Ježišove slová: „*Dnes budeš som mnou v raji!*“ boli prísľubom milosti pre lotra, ktorý v posledných momentoch svojho života prosil Pána o milosť; neboli návodom veriacim, aby pohrdali krstom, cirkvou...

Vraj keď pri poruche lietadlo padá, čím je nižšie, tým viacej ľudí v ňom sa modlí (prejavujú vieru individuálne). Mať účasť na sviatostiach však môžeme iba spolu – v cirkvi, v spoločenstve veriacich. Obrazne povedané, vo sviatostiach nás svojou láskou objíma Boh. No skús objat' či pobožkať sám seba...

Prisluhovaním Večere Pánovej nám cirkev pomáha nestratiť zo zreteľa, že nie po msta, ale vyznanie viny a odpustenie, sú základom kultúry ku ktorej patríme.

Je nepredstaviteľné, aby sme sa nezúčastnili rodinných osláv – napr. narodenín mamy. Zúčastňovať sa ich patrí k rodinnej identite; na oslavu Ježišovho vzkriesenia (sú ňou nedeľné služby Božie), si mnoho „veriacich“ ani nespomenie...

Pán Ježiš hovorí: „*Lebo kde sa dvaja alebo traja zhromaždili v mojom mene, tam som medzi nimi.*“ (Matúš 18, 20) **Ježiš Kristus sľubuje požehnanie tým, ktorí sa stretávajú v Jeho mene.**

Boh nás chce nie ochudobniť, ale obohatiť (počujeme to už v slove Boh). My sme duchovne zbohatli Ježišovou chudobou, Jeho ponížením a obeťou lásky pre nás. (2. Korintským 8, 9)

Zhrnutie: Chodievať či nechodievať do kostola (na služby Božie)? – Chodievať, lebo

- Sám Pán Ježiš pravidelne chodil na bohoslužby. (Lukáš 4, 16)

- Ježiš nám kázal opakovanie si pripomínať obeť Jeho lásky – (fyzicky) prijímať Večeru Pánovu. (1. Korinským 11, 23 – 25)
- Ježiš sľubuje požehnanie tým, ktorí sa stretávajú v Jeho mene. (Matúš 18, 20)

Prečítaj si, aké dôvody uvádza Stará zmluva pre svätenie sviatočného dňa?

1. Mojžišova 1, 31 – 2, 1–3; 2. Mojžišova 20, 11; 5. Mojžišova 5, 15

Čo zásadné sa dočítame o nedeli a zhromaždeniach kresťanov (službách Božích) v Novej zmluve?

Matúš 28, 1 – 7; 1. Korinským 16, 1 – 3; Židom 10, 24 – 27;
Zjavenie Jána 1, 10 Skutky 20, 7 Ján 20, 19

Čo hovoria na mienku: „Nie je potrebné chodiť kostola, hlavné je pomáhať ľuďom“ texty?

Lukáš 10, 25 – 37 (Milosrdný Samaritán) a **Lukáš 10, 38 – 42** (Mária a Marta)
Nakláňajú „misku váh“:

- a) V prospech počúvania Božieho slova?
- b) V prospech jeho uskutočňovania?
- c) Podčiarkujú, že oboje má byť má byť v rovnováhe?

Je náhoda alebo zámer, že tieto texty v Biblii nasledujú bezprostredne za sebou?

Autor: Martin Šefranko, zborový farár, CZ Bratislava Legionárska. **Zdroj:** www.ecav.sk

Dopad mimoriadnych opatrení proti šíreniu epidémie na náš zbor - Ako sa k vám prihovárame

Vládne opatrenia v boji proti šíreniu epidémie choroby COVID-19 zasiahli aj cirkev. Najprv sa hovorilo o dvoch nedeliach bez kostolov a služieb Božích. Dnes je zavretie kostolov a zákaz verejných zhromaždení, medzi ktoré patria takmer všetky aktivity cirkvi, až do odvolania. Aktivity cirkvi sa presunuli na internet, médií a do tlačovín. Nemôžeme sa stretávať osobne, čo je pre nás dočasne strata. Ale veríme, že tento čas čoskoro skončí a my sa opäť stretneme.

V rámci opatrení sú zastavené všetky aktivity cirkevného zboru. Duchovný nevykonáva návštevy v domácnostiach. Odporúča sa preložiť sobáše a krsty pokiaľ to nie je nevyhnutné vykonať na čas po skončení mimoriadnej situácie. Pohreby sa vykonávajú s obmedzeniami. Znížený je počet prítomných na najužšiu rodinu. Pohreb sa nemusí vykonávať v dome smútku, ale môže aj vonku. Všetko za hygienických opatrení.

Všetky obmedzenia však nestoja v ceste našim vlastným modlitbám aj biblickým stíšeniám a domácim pobožnostiam, ku ktorým ponúkame pomôcky aj materiály v tomto čísle *občasníka*. Všetko, **čo pre vás pripravujeme v našom zbore**, je na internetovej stránke www.ecavprievidza.sk. **Zdieľame** aj ďalšie **materiály k pôstu** a nedeliam ako **programy domácich pobožností a zoznam pripravovaných internetívých vysielaní** a prenosov zamyslení a **kázni na nedele**. Na Youtube a na **Facebooku zdieľame video so službami Božími**. Na stránkach zboru nájdete aj **podcast s audio nahrávkami kázni** a zamyslení z nášho zboru (Podcast Biblické zastavenia). **Presbyteri** na niektorých miestach **roznášajú najmä starším členom zboru vytlačené pobožnosti** k nedeliam. Farský úrad je momentálne zatvorený, avšak telefóny na brata kaplána fungujú. V prípade potreby mu neváhajte volať.

Niektoré dobré zdroje na inšpiráciu a povzbudenie evanjeliom

Čo robí ECAV počas epidémie koronavírusu? V tomto čase je množstvo zdrojov dostupných najmä na internete. Farári z našej cirkvi pridávajú kázne a zamyslenia k nedeliam, biblické štúdie a povzbudenia. Viaceré zbory vytvárajú nahrávky pre detské besiedky. Ak máte prístup na internet, uvádzame niekoľko dobrých zdrojov na inšpiráciu.

www.ecavprievidza.sk – webstránka nášho zboru, kde pridávame rôzne materiály a informácie o dianí v zbore a našich aktivitách.

www.ecav.sk – oficiálna stránka Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovenku. Informácie z diania v cirkvi, množstvo materiálov, básni, textov biblických štúdií, aktivity pre deti, video zamyslenia.

www.zamyslenia.lutheran.sk – Zamyslenia Tesnou bránou na každý deň v textovej podobe aj s audionahrávkami.

www.chcemviac.com - inšpiratívna stránka Slovenského evanjelizačného strediska. Povzbudivé texty, praktický kresťanský život, audiozamyslenia a iné.

www.evs.sk – Evanjelizačné stredisko, zamyslenia na každý deň, možnosť odstávať ich aj na e-mail.

www.podlabozejmapy.sk - Inšpirácie k detským biblickým aktivitám

Youtube: odporúčame sledovať a vyhľadať kanály: Evanjelici v okrese Prievidza, ECAV Hybe, ECAV Dobšiná, ECAV BA Legionárska, ECAV Žilina, ECAV Záriečie, ECAV Trnava, ECAV Háj, ECAV Púchov.

Program prenosov rozhlasových a televíznych Služieb Božích

1.4. o 17:30 **Rádio Regina- pobožnosť**

Kazateľ: Boris Mišina, kantor: Stanislav Tichý

5.4. o 13:00 (Kvetná nedeľa) **TV LUX, Služby Božie**

Kazateľ: Ivan El'ko, pašiové texty: Daniel Majling

8.4. o 17:30 **Rádio Regina, pobožnosť**

Kazateľka: Eva Kolesárová, kantorka: Paulína Šofranková

10.4. o 9:05 (Veľký Piatok) **Rádio Slovensko, Služby Božie**

Kazateľ: Ján Hroboň, pašiové texty: Daniel a Slávka Košťalovci, kantorka: Mária Hroboňová

10.4. o 10:00 (Veľký Piatok) **Jednotka, Služby Božie**

Kazateľ: Martin Šefranko, kantor: Stanislav Tichý

12.4. o 15:00 (Veľkonočná nedeľa) **TA3, Služby Božie**

Kazateľ: Ján Oslík, liturg: Eva Oslíková, kantor: Ján Benka

Zborové oznamy

- V utorok **10. marca** sme sa v cirkevnom zbore **naposledy rozlúčili s našim spolubratom Jánom Pavolkom z Handlovej**, ktorý zomrel vo veku 91 rokov. Pamätajme na smútiacu pozostalú rodinu, manželku, deti a vnúčatá a ďalšiu zarmútenú rodinu aj vo svojich modlitbách.
- **Od 3. pôstnej nedele sa nestretávame na službách Božích a ani na iných stretnutiach v našom zbore až do odvolania.** Zatvorený je aj farský úrad. V prípade potreby (napríklad pohreb, alebo rozhovor, milodar či zaplatenie cirkevného príspevku volajte na faru a podrobnosti dohodneme.
- **Spoločné modlitby za zastavenie pandémie a za rôzne podnety s tým spojené.** Celá cirkev sa denne modlieva o 20.00 hod. konkrétne modlitebné podnety sú zverejnené na ecav.sk vždy hodinu až dve pred začatím. Tiež sú zdieľané na stránkach *ECAV s vami* (Facebook a Instagram).
- **Zbor biskupov vyzval k zvoneniu našich evanjelických zvonov počas pašiových nediel a na Veľký piatok** o 15.00 hod. ako pozvanie k modlitbám a pôstnej

pobožnosti. Zvony sa u nás rozozvučali 29.3.2020 na zvonici v Zemianskych Kostol'anoch.

- **Veľkonočné sviatky nebudeme sláviť spoločne v kostoloch.** Povzbudzujeme vás k sledovaniu bohoslužieb v médiách podľa zoznamu uvedeného vyššie. A tiež vás povzbudzujeme k vlastným domácim pobožnostiam a modlitebným stíšieniam s Bibliou v ruke. Prežime toto obdobie ako kresťania a kresťanské rodiny spoločne nielen pri našich televízoroch, ale predovšetkým pri Božom slove.
- Pripomíname, že **cirkevný príspevok na rok 2020** bol zborovým konventom 16. februára 2020 určený na 15€ pre dospelých členov zboru (pokrstený evanjelik) a 8€ do 18 rokov (pokrstený evanjelik). Cirkevný príspevok je potrebné uhradiť do 31. mája. Dá sa uhradiť aj v dvoch splátkach: 1. termín do 31. mája a 2. termín do 30. septembra. Vzhľadom na súčasnú situáciu je najlepšie zaplatiť prevodom na účet alebo s platbou v hotovosti počkať do 2. termínu splatnosti (september 2020).
 - **Pokyny pre platbu cirkevného príspevku bankovým prevodom:**
 - **Variabilný symbol:** uveďte počet osôb = X, za ktoré príspevok platíte a rok = napr.: 2020) – **napríklad: VS: 22020. alebo 32020.**
 - **Do správy pre prijímateľa** uveďte: **CP a meno, priezvisko a bydlisko** každej osoby, za ktorú platíte (kvôli identifikácii platby). Pokiaľ platíte príspevok za viacero rokov, na konci správy uveďte rozsah (napríklad: 2017-2019).
 - **Číslo účtu IBAN:** SK91 0200 0000 0000 3643 2382.
- Keďže sa nestretávame osobne, **milodary pre zbor** a pri rôznych príležitostiach je dobré **tiež posielat' prevodom**. Sumarizované a zverejnené v zborových oznamoch môžu byť len spätne za celý mesiac.
 - **Pokyny pre dobrovoľný milodar bankovým prevodom:**
 - **Číslo účtu IBAN:** SK91 0200 0000 0000 3643 2382.
 - **Do správy pre prijímateľa** je treba uviesť text: **MILODAR, meno a priezvisko, adresa, prípadne príležitosť (napr.: výročie smrti rodičov, výročie sobáša, vd'aka za uzdravenie a pod.)** Meno uvádzajte, len ak si prajete, aby bolo zverejnené v oznamoch. Uvedením osobných údajov vyjadrujete súhlas s ich spracovaním pre potreby zboru a uverejnenie mena darcu vo zborových oznamoch.
- **Čo ak chcem podporovat' svoj cirkevný zbor pravidelne?** Povzbudzujeme vás k pravidelnému podporovaniu nášho cirkevného zboru **zriadením trvalého príkazu** na milodar. Do správy pre prijímateľa uveďte text: **Meno a priezvisko, PRAVIDELNY MILODAR, zverejniť/nezverejniť.** Meno uvádzajte, len ak si prajete, aby bolo zverejnené v oznamoch. V opačnom prípade do správy kvôli identifikácii pravidelných darcov aj tak uveďte text: **PRAVIDLENY MILODAR.** Uvedením osobných údajov vyjadrujete súhlas s ich spracovaním pre potreby zboru a uverejnenie mena darcu vo

zborových oznamoch. Pravidelných darcov budeme uvádzať v spoločnej sume milodaru od pravidelných darcov.

Na záver dve výzvy.

Myslite na náš cirkevný zbor aj v týchto časoch. Takmer polovica príjmov zboru je tvorená práve z milodarov a ofier, ktorých je pre mimoriadnu situáciu v našej krajine samozrejme menej alebo žiadne. V roku 2020 bolo plánovaných práve z milodarov, ofier a cirkevného príspevku v rozpočte 20 000€. Prosíme vás, myslite na svoj cirkevný zbor aj v týchto súvislostiach, aby sme spoločne prekonali toto ťažké obdobie.

Ponuka k spovedi a modlitbám cez telefón. S duchovným sa teraz nedá stretnúť osobne v domácnosti, preto vás povzbudzujeme, ak máte túžbu po spovedi či rozhovore, modlitbe za nejakú životnú situáciu alebo o niekom takom viete, obráťte sa telefonicky na brata kaplána.

Kontakty na náš zbor:

- Farský úrad - telefón: **046/548 86 08**, e-mail: fara@ecavprievidza.sk
- zborový kaplán Emil Hankovský – telefón: **0950 598 396**

Sledujte našu webstránku: **WWW.ECAVPRIEVIDZA.SK**

Facebook: Evanjelici v okrese Prievidza / ECAV Zemianske Kostol'any

Evanjelici v Handlovej

Instagram: @ecavprievidza (Evanjelici v okrese Prievidza)

Youtube kanál: Evanjelici v okrese Prievidza

Vydanie občasníka *Prievidzský evanjelik* pripravil Emil Hankovský. Text neprešiel jazykovou úpravou. Náklad tlače 100 ks, elektronická publikácia na www.ecavprievidza.sk. Pre vlastné potreby vydáva: Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Zemianske Kostol'any, Nedožerská cesta 163/4, 971 01 Prievidza, IČO: 31938167.

Cirkvený zbor ECAV na Slovensku Zemianske Kostol'any
Partizánska 188/28
972 43 Zemianske Kostol'any

PODCAST

Biblické zastavenia

DOSTUPNÉ NA SPOTIFY
GOOGLE PODCASTS
ANCHOR.FM A INÝCH

EMILIA HANKOVSKÁ